

**UCHWAŁA NR XX/102/12
RADY MIEJSKIEJ W SUŁKOWICACH**

z dnia 26 kwietnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sułkowice na lata 2012-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) -

Rada Miejska w Sułkowicach uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sułkowice na lata 2012 - 2020 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy Sułkowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr Jan Socha

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SUŁKOWICE

na lata 2012 - 2020

KWIECIEŃ 2012

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
Część I.....	6
PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	6
Rozdział I	6
JAK POWSTAŁA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SUŁKOWICE NA LATA 2012 – 2020.	6
1.1 PRZEBIEG PROCESU BUDOWANIA STRATEGII.....	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA STRATEGII	9
Część II – DIAGNOZA.....	19
Rozdział I	19
1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	19
1.1 POŁOŻENIE GMINY SUŁKOWICE.....	19
1.2 SYTUACJA DEMOGRAFICZNA.....	22
1.3 INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	26
1.3.1 OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	26
1.3.1.1 PRZEDSZKOŁA	26
1.3.1.2 SZKOŁY PODSTAWOWE.....	28
1.3.1.3 GIMNAZJA	29
1.3.1.4 SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE	31
1.3.2 ŚWIETLICA ŚRODOWISKOWA	32
1.3.3 KULTURA.....	32
1.3.4 CENTRUM KULTURY W KRZYWACZCE.....	34
1.3.5 BIBLIOTEKI	35
1.3.6 SPORT	35
1.3.7 OPIEKA ZDROWOTNA	37
1.3.8 ORGANIZACJE SPOŁECZNE.....	39
1.3.9 STRAŻ MIEJSKA	43
1.3.10 POMOC SPOŁECZNA.....	44
1.3.11 POMOC FINANSOWA.....	46
1.3.12 PRACA SOCJALNA	48
Rozdział II.....	53
1. PROBLEMY SPOŁECZNE W GMINIE SUŁKOWICE.....	53
1.1 UBÓSTWO	54
1.2 BEZROBOCIE.....	56
1.3 NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ.....	60

1.4	STAROŚĆ I SAMOTNOŚĆ	65
1.5	BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIU GOSPODARSTWA DOMOWEGO I SIEROCTWO.	67
1.6	PRZEMOC W RODZINIE	70
1.7	ALKOHOLIZM I NARKOMANIA	73
1.8	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	76
1.8.1	PRZESTĘPSTWA NARKOTYKOWE NA TERENIE GMINY SUŁKOWICE	79
1.8.2	WYKONYWANIE ORZECZEŃ SĄDOWYCH W SPRAWACH RODZINNYCH I NIELETNICH	80
Rozdział III.....		82
1.	PODSUMOWANIE DIAGNOZY	82
2.	ANALIZA SWOT	83
2.1	ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON.....	84
2.2	ANALIZA SZANS I ZAGROŻEŃ.....	85
CZEŚĆ III		86
STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH		86
Rozdział I MISJA.....		86
Rozdział II CELE STRATEGICZNE		87
Rozdział III.....		107
1.	WDRAŻANIE, MONITORING, EWALUACJA ORAZ ZASADY REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	107
Rozdział IV		111
1.	ZAKOŃCZENIE.....	111
2.	SPIS WYKRESÓW	112
3.	SPIS TABEL	112
4.	SPIS RYSUNKÓW	112

WSTĘP

Samorząd gminny odgrywa istotną rolę w kształtowaniu polityki społecznej na poziomie lokalnym. Ustawodawca nałożył na struktury samorządu szereg zadań, które muszą być realizowane przez jednostki działające na poziomie lokalnym. Doświadczenia w realizacji polityki społecznej pokazują, że jest ona wówczas skuteczna, jeżeli jest realizowana jako długofalowy proces oparty na podstawach naukowych i porozumieniu społecznym. Tworzeniu nowej rzeczywistości będącej skutkiem tego procesu nadają sens przede wszystkim jego uczestnicy. Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby w kontekście indywidualnym i społecznym. Strategia jest zatem dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości. W praktyce stanowi ona istotny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w misji.

Opracowana strategia jest dokumentem, który ma pomóc w koordynacji działań gminnego samorządu w obszarze polityki społecznej. Jest także istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej kraju związanej z naszym członkostwem w Unii Europejskiej. Stwarza to bowiem istotne możliwości związane z pozyskiwaniem funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym na politykę społeczną. Oparcie funkcjonowania polityki społecznej w gminie na długofalowym planowaniu, na przejrzystych celach, o zróżnicowanym horyzoncie czasowym, pomaga także w skoordynowaniu działań różnych instytucji podejmujących problematykę społeczną w gminie.

Niniejsza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma ostatecznie na celu stworzenie solidnego fundamentu długofalowych działań opartych na trzech podstawowych zasadach :

1. W sposób systematyczny i kompleksowy budowana jest sieć bezpieczeństwa socjalnego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, oparte na realnych podstawach utrzymania gospodarstw domowych.
2. Tworzy się spójny system wspierający aktywizację osób bezrobotnych na rynku pracy i na polu pomocy społecznej, tak aby każdemu zagwarantować szansę aktywizacji i warunki godnego życia.
3. Tworzy się skoordynowany system instytucjonalny, jasno prezentujący odpowiedzialność instytucji rządowych i samorządowych, otwierający jednocześnie przestrzeń dla aktywności obywatelskiej sektora pozarządowego.

Opracowany dokument zawiera ogólny program definiowania i realizacji celów społecznych Gminy Sułkowice. W szczególności obejmuje on zadania w zakresie takim jak :

1. Instytucjonalna pomoc społeczna rozumiana jako współpraca na poziomie pracownik socjalny – beneficjent.
2. Ochrona zdrowia.
3. Rozwiązywanie problemów uzależnień.
4. Przeciwdziałanie wszelkim formom stosowania przemocy.
5. Edukacja - rozumiana jako działania profilaktyczne dotyczące patologii życia społecznego.
6. Przeciwdziałanie bierności społecznej i wyuczonej bezradności.
7. Wzmacnianie trwałości rodziny, wspieranie jej rozwoju oraz przeciwdziałanie marginalizacji osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie są samodzielne.

Część I

PROCEDURA TWORZENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Rozdział I

JAK POWSTAŁA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY SUŁKOWICE NA LATA 2012 – 2020.

Do pracy nad „Strategią” przystąpiono na mocy Zarządzenia Nr 96/2011 Burmistrza Gminy Sułkowice z dnia 12 października 2011 roku.

W skład Zespołu do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych zostali powołani przedstawiciele następujących organizacji w gminie :

- 1) Krystyna Sosin – Kierownik Świetlicy Środowiskowej;
- 2) Józefa Bernecka – Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej;
- 3) Magdalena Mielecka – Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej w Ośrodku Pomocy Społecznej;
- 4) Piotr Budzoń – Pracownik socjalny w Ośrodku Pomocy Społecznej;
- 5) Bernadetta Koźlak – Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 6) Jan Socha – Przewodniczący Rady Miejskiej;
- 7) Bożena Horwat – Przewodnicząca Komisji ds. Przeciwdziałania Bezrobociu, Zdrowia i Opieki Społecznej Rady Miejskiej w Sułkowicach;
- 8) Kazimierz Zachwieja – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Harbutowicach, Wiceprezes Stowarzyszenia Wspierania Osób Niepełnosprawnych KOLONIA;
- 9) Józef Godzik – Przewodniczący Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki Rady Miejskiej w Sułkowicach;
- 10) Alina Judasz – Członek Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej;
- 11) Danuta Sołtys – Przewodnicząca Koła Terenowego Polskiego Związku Emerytów i Rencistów w Sułkowicach;
- 12) Jarosław Krzyżek – Rzecznik Grupy AA;

- 13) Agata Kęsek – Olesek – Przewodnicząca Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sułkowicach;
- 14) Anna Moskal – Pielęgniarka środowiskowa;
- 15) Tomasz Kucik – Dzielnicowy Miasta Sułkowice;
- 16) Marta Matera – Pedagog Szkoły Podstawowej im. Adama Mickiewicza w Sułkowicach;
- 17) Teresa Chodnik – Pedagog Gimnazjum im. Stefana kard. Wyszyńskiego w Sułkowicach;
- 18) Agnieszka Przała – Pedagog Zespołu Placówek Oświatowych w Rudniku;
- 19) Anna Cyrek – Pedagog Zespołu Placówek Oświatowych im. Jadwigi Królowej Polski w Krzywaczce;
- 20) Gabriela Chrapła – Pedagog Zespołu Placówek Oświatowych w Harbutowicach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych powstała metodą partycypacyjną, tj. przy współudziale przedstawicieli szerokiej gamy podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych w naszej gminie. Wyższość tej metody nad metodą ekspercką polega na tym, że w proces planowania zaangażowana jest społeczność lokalna lub jej przedstawiciele znający oddolnie problemy, które należy w najbliższej przyszłości rozwiązać z korzyścią dla ogółu mieszkańców. Program czy plan przygotowany tą metodą daje szansę na wspólną refleksję nad stanem aktualnym, pozwala na wyznaczanie kierunków działań na przyszłość, które poprawią wszystko, co jest określane mianem poprawy życia mieszkańców terenu, którego dokument dotyczy, w naszym przypadku mieszkańców Gminy Sułkowice.

Strategia nastawiona jest na rozszerzanie i pogłębianie form pracy socjalnej, współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi w obszarze polityki społecznej.

1.1 PRZEBIEG PROCESU BUDOWANIA STRATEGII.

Prace nad Strategią prowadzone były na dwóch płaszczyznach. Członkowie Zespołu powołanego Zarządzeniem Burmistrza Gminy zostali podzieleni na zespoły zadaniowe. Powstały trzy zespoły zadaniowe, których członkowie związani byli na co dzień z problematyką, której diagnozę mieli przygotować. Skład zespołów przedstawiał się następująco :

ZESPÓŁ DO SPRAW OŚWIATY, KULTURY I SPORTU:

Alina Judasz, Agnieszka Przała, Teresa Chodnik, Anna Cyrek, Gabriela Chrapła, Agata Kęsek-Olesek, Jan Socha.

ZESPÓŁ DO SPRAW ZWIĄZANYCH Z DZIAŁALNOŚCIĄ OPS ORAZ ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI:

Magdalena Mielecka, Piotr Budzoń, Kazimierz Zachwieja, Danuta Sołtys, Józefa Bernecka, Krystyna Sosin.

ZESPÓŁ DO SPRAW PATOLOGII ŻYCIA RODZINNEGO I UZALEŻNIEŃ, ZDROWIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO:

Bernadetta Koźlak, Marta Matera, Jarosław Krzyżek, Anna Moskał, Tomasz Kucik, Józef Godzik, Bożena Horwat.

Ponadto odbywały się okresowo spotkania plenarne, na których liderzy zespołów przedstawiali wypracowane przez siebie materiały i poddawali je ogólnej analizie.

Problematyka pracy zespołów przedstawiała się następująco:

1. Dokonanie diagnozy wybranego obszaru, podsumowania i wnioski.
2. Dokonanie analizy własnego obszaru metodą SWOT.
3. Ustalenie celów strategicznych , operacyjnych , zadań oraz wskaźników i oszacowanie finansowe zadania.

Tematyka spotkań plenarnych to:

1. Spotkanie organizacyjne ze szkoleniem na temat: Metodologii i struktury przygotowania dokumentu jakim jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz cechy dobrej i obiektywnej diagnozy.
2. Analiza całościowa diagnozy – dyskusja i wnioski do jej uzupełnienia.
3. Sformułowanie (na podstawie diagnozy misji dokumentu) oraz określenie mocnych i słabych stron polityki społecznej w gminie metodą analizy SWOT.
4. Przegląd i uzupełnianie celów strategicznych , operacyjnych i działań.
5. Całościowy przegląd przygotowanej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych – dyskusja i ostatnie poprawki.
6. Przekazanie dokumentu do społecznej konsultacji.

PODSTAWY PRAWNE OPRAWOWANIA STRATEGII

Opracowując Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2012 – 2020 opierano się na kluczowych w tym zakresie aktach prawnych w celu zapewnienia spójności z obowiązującymi przepisami oraz wymogami prawnymi.

Poniżej przedstawiono akty prawne oraz ich charakterystykę z uwzględnieniem zagadnień szczególnie istotnych dla funkcjonowania Strategii.

1) Konstytucja RP (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.);

Konstytucja opiera model ochrony praw i wolności człowieka i obywatela na trzech filarach:

- a) zasadzie godności człowieka, jako źródle wolności i praw człowieka. Godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych,
- b) zasadzie wolności człowieka, którą utożsamiono z możliwością wyboru postępowania według woli zainteresowanej osoby. Granice wolności wyznacza reguła „każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych”. Wolność w sensie pozytywnym oznacza swobodę czynienia tego, czego prawo nie zakazuje, zaś w sensie negatywnym jest tożsama z zakazem zmuszenia kogokolwiek do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje,

